

אין עשן בלי אש

Life & Health Trend Spotlight

מה המשמעות של לגליזציה של קנאביס עבור המבטחים?

במשך מאות שנים, הקנאביס שימש כמזון, כסיבים, וכמובן גם כסם, הן לצרכים רפואיים והן לצורכי בילוי (recreational drug). למעשה, שימושיו הרבים של הקנאביס מגוונים ממש כמו הדעות החלוקות לגביו. ככל שהלגיטימיות של השימוש בקנאביס מאומצת בציבור הרחב, כך מתעוררות במקביל שאלות חשובות הנוגעות לביטוח. להלן סקירה של הטרנדים האחרונים בנושא, העובדות וההשפעות שיש לקחת בחשבון.

שימוש בקנאביס רפואי לצרכים רפואיים:

השימוש העיקרי בקנאביס רפואי לצרכים רפואיים הוא לצורך ויסות סימפטומים ולא לצורך ריפוי. הוא משמש למספר מצבים רפואיים, לרבות כאב כרוני, בחילות כתוצאה מטיפול כימותרפי, התקשחות שרירים כתוצאה מטרשת נפוצה, ומצבים של התקף או פרכוס חמורים. אין הוכחות רבות לגבי היעילות של שימוש בקנאביס כטיפול בנדודי שינה, חרדה, שיפור תיאבון במקרה של HIV ובמקרי פוסט טראומה (PTSD). במקומות בהם הקנאביס חוקי כתרופה אבל לא כסם למטרת הנאה, צפוי שיתעורר לחץ על הרופאים לספק מרשמים לקנאביס גם עבור בעיות רפואיות קטנות יותר אשר לא תמיד בעלות התוויה לשימוש זה.

קנאביס רפואי יכול להינתן כטיפות, תמיסות, כדורים, בעישון, באמצעות מריחה מקומית ואפילו בתצורות מעובדות (synthetic) של החומר הפעיל THC (nabilone and dronabinol). למוצרים המעובדים השפעות דומות לאלה שמתקבלות עקב השימוש בחומר הטבעי, וניתן להשתמש בה במקרים של הקאות כתוצאה מטיפול כימותרפי או במקרה של אנורקסיה הנגרמת מאידס.

שימוש בקנאביס לצרכי פנאי ובילוי:

קנאביס נמצא בשימוש חברתי (לא רפואי) במשך שנים רבות, גם כאשר אין זה חוקי. כיום ישנה מגמה של התגמשות בנושא, ובהתאם, השימוש בו הופך נפוץ ומקובל יותר. גם השימוש למטרות פנאי ובילוי נעשה באופנים רבים מלבד עישון, וכולל טיפות, כדורים, מריחה ואפילו שילוב במזון.

הקנאביס מכיל כ-500 תרכובות שונות, כולל 70 קנבינואידים (cannabinoids). שני הנפוצים ביותר הם THC (delta 9-) ו-CBD (tetrahydrocannabinol) (Cannabidiol).

	CBD (Cannabidiol)	THC (Delta 9-tetrahydrocannabinol)
Forms	Oils, lotions, bath salts, topicals, capsules, lattes, cocktails, edibles, salts	Cannabis flower, joints, edibles, infused teas, topicals
Uses	Epilepsy, schizophrenia, joint pain, stress	Psychoactive, pain relief, dry mouth, feelings of euphoria, relaxation
Possible side effects	Considered less "harmful", non-psychoactive	Euphoric high, increased anxiety, panic attacks, slowed reaction times

מצב הלגליזציה בעולם כיום:

- השימוש בקנאביס למטרות פנאי ובילוי חוקי בקנדה וב-10 מדינות בארה"ב, בדרום אפריקה, גאורגיה ואורוגוואי.
- השימוש בקנאביס לצורכי רפואה חוקי בקנדה, בישראל וב-33 מדינות בארה"ב.
- בדרום אמריקה ובמדינות אחרות כולל ספרד, הולנד, פורטוגל וישראל, השימוש בקנאביס אינו חוקי אך נחשב לעבירה קלה.
- בימים אלו צרפת שוקלת לגליזציה של קנאביס רפואי (החל מ-2019).

סיכונים פוטנציאליים מהשימוש בקנאביס לצרכים רפואיים ולמטרות פנאי

פסיכיאטרי: מספר מחקרים מצביעים על עלייה בתופעות של פסיכוזה וסכיזופרניה הקשורים לעיתים להתחלת שימוש בקנאביס בגיל מוקדם, וכן לשימוש רב ותדיר.

מוות תאונתי: הסיכון למוות תאונתי גובר בעיקר בזמן נהיגה, עקב זמני התגובה האיטיים יותר של המשתמשים בקנאביס. תוצאות המחקרים מעורבות. בעוד שקיימים מחקרים המצביעים על עלייה בתמותת נהגים בימים בהם נהוג לצרוך יותר קנאביס, מחקרים אחרים מראים, לעומת זאת, ירידה בתמותה מתאונות דרכים עקב שימוש באלכוהול, במדינות בהם השימוש בקנאביס הוא חוקי.

נוער: בשל הזמינות הגוברת של הקנאביס, ההתמכרות לסמים ואלכוהול בקרב צעירים ומתבגרים הגיעה למימדים חדשים. אידיוי של קנאביס פופולארי בקרב קבוצת גיל זו ונחשב לעיתים ל"שער הכניסה" - ההתנהגות המקדימה - לפני עישון טבק. ההשפעה השלילית על מוח מתפתח מדאיגה מאוד כשמדובר בבני נוער המשתמשים בקנאביס. מחקרים הראו כי משתמשי קנאביס בשלב מוקדם של חייהם נוטים להשתמש בשלב מאוחר יותר בחומרים אחרים ואף להפוך למכורים לקנאביס.

התמכרות: מחקרים מראים כי עד 10% ממשתמשי הקנאביס עשויים להתמכר ולפתח "הפרעת שימוש בקנאביס" (CUD- cannabis use disorder). השימוש בגיל מוקדם אף מגדיל נתון זה, וקשור לעיתים קרובות עם שימוש קבוע וכבד אשר עלולים לסכן את התפקוד הקוגניטיבי והזיכרון.

עישון: לעישון קנאביס יש סיכון בריאותי נמוך יותר כאשר הוא מעושן באופן טהור, בהשוואה לעישון בשילוב עם מוצרי טבק (כגון סיגריות). כמו כן, תדירות העישון של קנאביס נמוכה יותר בהשוואה לעישון סיגריות רגילות. בהתבסס על המידע הקיים כיום, עישון הקנאביס לבדו (ללא שילוב עם טבק), אינו מעלה את הסיכון לחלות במחלות קרדיו וסקולריות וסוגי סרטן, בשונה ממעשני סיגריות רגילות. אידיוי קנאביס נחשב פחות רעיל מעישון, אולם יחד עם זאת אין כיום עדיין מספיק מידע זמין על הנזק העלול להיווצר בטווח הארוך מעישון באידיוי.

קנאביס מעובד/סינטטי: קנאביס סינטטי מסוכן יותר מקנאביס רגיל ויש להתייחס אליהם בהתאם. בשל העדר מידע מספק, לא ידוע ממה מוצרים אלו מורכבים ועד כמה הם באמת בטוחים לשימוש.

תמותה:

- אין מספיק ראיות המצביעות על כך שלשימוש בקנאביס (גם לא לקיחת מנת יתר) יש השפעה ישירה על תמותה, בעוד שההשפעה של שימוש בשמן קנאביס (CBD) על תמותה זניחה עד לא קיימת.
- שכיחות מקרי המוות ממנת יתר של אופיואידים (נגזרות תרופתיות של אופיום) עולה, ואם הפיכת המריחואנה לחוקית יכולה להפחית את מספר מקרי המוות הללו, עשויה דווקא לחול השפעה חיובית על שיעור התמותה.
- הסיכון למקרי מוות כתוצאה מתאונות עקב נהיגה לקויה בזמן השפעת הקנאביס, הוא סוגיה שיש לקחת בחשבון.

תחלואה:

- ההשפעות של התמכרות לקנאביס עשויות להיראות במקום העבודה, כמו גם אבדן כושר העבודה כתוצאה מהשימוש בו.
- מילוי משרות אשר לגביהן מתקיימות מגבלות חוקיות בדבר שימוש בחומרים מרעילים (intoxicating) העלולים להשפיע על הביצועים, עלול להוות סיכון, בייחוד במקרים של הפרעת שימוש בקנאביס (CUD – Cannabis Use Disorder).
- ישנה סבירות שהסיכון המוגבר להפרעות פסיכיאטריות הקשורות לשימוש בקנאביס, ישפיע על מוצרים לטיפול במוגבלויות ועל מוצרי בריאות, אם כי, המספרים המוחלטים הם נמוכים.

מעשן או לא מעשן?

ההחלטה לסווג משתמש קנאביס כמעשן תלויה באופן הצריכה, בשאלה האם נעשה גם שימוש בטבק, וכמו כן, בתדירות השימוש. למרבה הצער, מידע זה בדרך כלל אינו נדרש כחלק מתהליך עריכת ביטוח חיים, ועל כן הגישה היא פרגמטית יותר, ולעיתים קרובות אף שמרנית יותר. להלן דרך אחת לבצע סיווג בין מעשן ללא מעשן. יחד עם זאת, יש לקחת בחשבון גם הסתרת מידע על-ידי משתמשים ואת היכולת לגלות הסתרת מידע כאמור בזמן תביעה:

- מעשן – כל מי שמעשן קנאביס (למעט שימוש חד פעמי)
- לא מעשן - שימוש ניסיוני או בלתי קבוע, או שימוש באידוי או בכדורי בליעה בלבד

מה הלאה?

ההשפעה האמיתית של הקנאביס עדיין לא ברורה. ככל שהשימוש בו יהפוך להיות יותר חוקי ונפוץ, כך יחלו להופיע יותר ויותר מחקרים ארוכי טווח. המבטחים צריכים להמשיך ולעקוב אחרי ההתפתחויות הרגולטוריות, המגמות בסיווג מעשנים לעומת לא מעשנים והשינוי בהרכב הקנאביס, על מנת להבין טוב יותר את ההשפעות האפשריות של תמותה ועל תחלואה.

Swiss Re תסקור את ההנחיות הקיימות שלה לעניין קנאביס ב-Life Guide (לעניין שימוש לצרכים רפואיים והתמכרות לסמים) על מנת להתאימן אל המציאות המשתנה, וכמו תמיד, תדאג לעדכן אתכם אודות המגמות וההתפתחויות האחרונות.

סייע בהכנת המאמר: ג'ון סקומבי, הרופא החתם הראשי העולמי של Swiss Re.

מאי 2019